

ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560¹

ศุภณัฐ ทงคี่²

จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิดเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่า ความต้องการของประเทศเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเรื่องของที่ดิน ที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาการใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะอื่น ๆ ที่มีความจำเป็นควบคู่ไปกับการควบคุมการใช้ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยยังคงหลักการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรเพิ่มรายได้ และสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมทั้งการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะและการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร

บางกรณีมีความจำเป็นต้องดำเนินการในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่มีสภาพไม่เอื้ออำนวยหรือเหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมให้คุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการใช้ประโยชน์ที่ดินได้เนื่องจากมีข้อจำกัดทางกฎหมายในการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น จึงเป็นที่มาของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ ที่ทำให้ลดข้อจำกัดในการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ภายได้หลักการใช้ที่ดินของรัฐให้สมประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ทั้งแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ โดยการเข้าใช้ที่ดินนั้นจะต้องให้ประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตกลับคืนสู่เกษตรกรและประเทศในรูปแบบที่แตกต่างไปนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว ภายได้หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนและเป็นธรรมแก่เกษตรกร

แม้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 มีเจตนารมณ์เพื่อแก้ไขอำนาจการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน กรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ทางด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิทยพัฒน์ และคณะกรรมการสอบ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักติกง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.دنพร จิตต์จริงเกียรติ

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติราชการ ในการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการดำเนินการภายหลังการได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภายหลังที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจัดให้มีการขอความยินยอมหรือขออนุญาต ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้ว ยังพบปัญหาทางกฎหมายในการดำเนินการของคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายในกระบวนการ พิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื่องจากไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่หนึ่ง ปัญหาแนวทางการตรวจสอบสภาพพื้นที่ซึ่งขาดความชัดเจน เนื่องด้วยกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 7 กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ท้องที่ที่มีผู้ขอใช้ ประโยชน์ที่ดิน ดำเนินการตรวจสอบสภาพพื้นที่ และจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็นเบื้องต้น เสนอต่อ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยเร็ว เมื่อผู้ที่ประสงค์จะขอความยินยอมหรือขออนุญาต ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้ยื่นคำขอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว และเจ้าหน้าที่ซึ่งรับคำขอดังกล่าวเห็นว่าคำขอ พร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอดังกล่าว ครบถ้วนแล้ว เมื่อพิจารณา แล้วแม้จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ท้องที่ ที่มีผู้ยื่นคำขอประสงค์ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตรวจสอบสภาพพื้นที่ก็ตามแต่ก็ไม่มีแนวทางการ ตรวจสอบสภาพพื้นที่ที่มีความชัดเจน ว่าสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้น ๆ จะต้องดำเนินการตรวจสอบ และแสวงหาข้อเท็จจริงในเรื่องใดบ้าง โดยพบปัญหาจากการขาดความชัดเจนในการตรวจสอบพื้นที่ ด้วยกัน 2 ประการ ได้แก่

(1) เนื้อที่ที่สมควรให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณา ให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ไม่ได้กำหนดจำนวนเนื้อที่ในแต่ละประเภทกิจการหรือโครงการที่จะขอ ความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน แม้ว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมจะสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามความเหมาะสม และจำเป็น โดยคำนึงถึงเกษตรกรและประโยชน์สาธารณะก็ตาม แต่การรวบรวมข้อเท็จจริงและแสวงหา พยานหลักฐานต่าง ๆ ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ยังคงต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่ชัดเจน เพื่อให้การตรวจสอบสภาพพื้นที่ และการจัดทำรายงานพร้อมทั้งความเห็น มีประสิทธิภาพ

และประสิทธิผล เนื่องจากกิจการที่ขอใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในแต่ละประเภทกิจการ ย่อมใช้เนื้อที่ในลักษณะที่แตกต่างกันไป

(2) การพิสูจน์ความสุจริตของเกษตรกรในการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน เนื่องด้วยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2561 ข้อ 5 กำหนดให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จะต้องเสียภาษีและชดเชยเกษตรกร โดยอาจกำหนดเป็นเงินหรือประโยชน์อย่างอื่น เพื่อทดแทนความเสียหายจากการรอนสิทธิเกษตรกรหรือสูญเสียโอกาสในการใช้ที่ดิน ซึ่งเป็นการให้ประโยชน์กลับคืนสู่เกษตรกรในรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมนอกเหนือจากการทำเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว โดยการเสียภาษีหรือชดเชยตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2561 ข้อ 3 หมายถึง ข้อตกลงระหว่างผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาต กับเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่ที่ได้แสดงไว้ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกอบคำขอความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือที่ได้แสดงเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงภายหลัง โดยให้คำนึงถึงการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยสุจริตของเกษตรกรที่จะได้รับผลกระทบเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาแล้ว แม้ว่าข้อตกลงในการเสียภาษีหรือชดเชยเป็นเรื่องระหว่างผู้ยื่นคำขอความยินยอมหรืออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินกับเกษตรกร ที่เจรจาตกลงกันโดยที่เจ้าหน้าที่และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ จะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย แต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ท้องที่ที่มีผู้ยื่นคำขอประสงค์ใช้ประโยชน์ที่ดิน ยังคงต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงว่า ข้อตกลงที่ได้เจรจากัน ได้คำนึงถึงการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยสุจริตของเกษตรกรที่จะได้รับผลกระทบเป็นสำคัญหรือไม่ ถ้าเป็นข้อตกลงที่ได้ทำขึ้นกับเกษตรกรผู้มีสิทธิในที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สามารถตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยคำนึงถึงความสุจริตจากการถือครองที่ดินได้อย่างชัดเจน เนื่องจากได้มีการพิสูจน์การถือครองที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แต่หากเป็นเกษตรกรผู้ถือครองที่ดินและอาจได้รับการจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อพิจารณาแล้ว ก็คือเกษตรกรที่ยังไม่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าทำกินในที่ดิน ซึ่งที่ดินที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาจมีการเปลี่ยนแปลงผู้ถือครองได้โดยเสรีและยากต่อการพิสูจน์ หรืออาจมีการแอบอ้างเป็นผู้ถือครองที่ดินเพื่อทำข้อตกลงการเสียภาษีหรือชดเชยสำหรับกิจการหรือโครงการที่ขอรับความยินยอมหรืออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้ผู้ถือครองที่ดินที่แท้จริงอาจไม่ได้รับการเสียภาษีหรือชดเชยเพื่อทดแทนความเสียหายจากการรอนสิทธิเกษตรกรหรือสูญเสียโอกาสในการใช้ที่ดิน

ดังนั้น การตรวจสอบสภาพพื้นที่ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอ และการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 7 ที่ขาดความชัดเจน ย่อมส่งผลให้การรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำรายงาน และความเห็นเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึงการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คงไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาเกี่ยวกับความหมายของคำว่าที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 ข้อ 1 กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำหรับกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แต่ไม่มีบทบัญญัตินิยามของคำว่า “ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ทำให้เกิดปัญหาเรื่องของความชัดเจน กรณีที่เกษตรกรได้รับโอนกรรมสิทธิ์หรือรับมอบสิทธิครอบครองในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยการเช่าซื้อจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2558 โดยที่ดินดังกล่าวครบระยะเวลาเช่าซื้อแล้ว และเกษตรกรผู้เช่าซื้อที่ดินได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนถูกต้อง และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินแปลงดังกล่าวตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว ที่ดินดังกล่าวยังเป็นที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือไม่ อย่างไร ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนในการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ ข้อ 1 กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อพิจารณาแล้วอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน มีด้วยกัน 2 ประการ คือ ความยินยอม และอนุญาต ไม่มีบทบัญญัตินิยามของคำว่า การให้

ความยินยอม และคำว่า การอนุญาต ว่ามีความหมายเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร และใช้ในการพิจารณา กับลักษณะของกิจการหรือโครงการประเภทใดในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 2 ซึ่งมีทั้งกิจการหรือโครงการประเภทพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามกฎหมายว่าด้วยแร่ รวมถึง โครงการของรัฐซึ่งเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรมตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 ข้อ 1 เกิดความไม่ชัดเจนในเรื่อง ของอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระหว่าง การให้ความยินยอมให้ใช้ประโยชน์ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน กับการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 2560 เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ ที่มีความไม่ชัดเจนทั้งในเรื่องของการตรวจสอบพื้นที่ การพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่เกษตรกรได้รับโอนสิทธิหรือรับมอบสิทธิครอบครองจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึงความหมายของคำว่า การให้ความยินยอม และคำว่า การอนุญาต ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะแนวทาง หรือวิธีการแก้ไขดังนี้

(1) ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการ พิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 7 ในกรณีของ การตรวจสอบพื้นที่ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

(2) ให้มีการบัญญัติบทนิยามของคำว่า “ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มา เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 1 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการรับคำขอความยินยอมหรือขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ณ ท้องที่ที่ ประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมถึงเพื่อให้เกิดความชัดเจนในอำนาจการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(3) ให้มีการบัญญัติบทนิยามของคำว่า “การให้ความยินยอม” กับคำว่า “การอนุญาต” ในกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560 ข้อ 1 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการพิจารณาให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขต ปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

ชาญชัย แสวงศักดิ์. คำอธิบายกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 11.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2559.

บุญอนันต์ วรรณพานิชย์. หลักกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงานศาลปกครอง, 2544.

ประยูร กาญจนกุล. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

มานิตย์ จุมปา. คำอธิบายกฎหมายปกครอง เล่ม 1 ว่าด้วยหลักกฎหมายทั่วไป.

พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานบางประการของกฎหมายปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน, 2562.

วิทยานิพนธ์

ศุภเชษฐ์ คุสุวรรณ. “ความชอบธรรมทางกฎหมายของการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

ในระบบกฎหมายไทย.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

บทความ

สุรพล นิติไกรพจน์. “หลักพื้นฐานของกฎหมายมหาชนทางเศรษฐกิจของฝรั่งเศส

ตอนที่ 2.” วารสารนิติศาสตร์ 24, 4 (ธันวาคม 2537)

รายงานการวิจัย

สมชาย ธรรมสุทธิวัฒน์ และคณะ. รายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางของกฎหมายในการนำสิทธิที่ดิน ส.

ป.ก. ไปใช้เพื่อเป็นหลักประกันในการกู้ยืม : ศึกษาในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา ตาก และ

กำแพงเพชร. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 2548.

เอกสารอื่น ๆ

กระทรวงการต่างประเทศ. “ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.” กรกฎาคม 2551.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518.

พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539.

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 31/2560 เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุด
แก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560.

ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535

ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. 2558.

ระเบียบคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการใช้และค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2560.